



R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

48. In Festo Nativitatits B. M. Virginis Tripartita. Nativitas tua Dei genitrix
virgo gaudium annunciavit universo mundo, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

fic omnes obadiunt Tertius probat suam propositionem de mulieribus & veritate. De mulieribus quidem, quia magnus est Rex in potestate sua, inquit, & tamen vidi concubinas Regis sedentem juxta Regem ad dexteram, & auferentem diadema de capite ejus, & imponentem sibi, & palmis cedebat Regem de sinistra manu. Et Rex iruebatur eam, & si arderet ei, ridet; si indignata fuerit, blanditur. An non ergo sunt fortiores mulieres? Tandem addit: Sed fortior omnibus veritas. *Omnis terra invocat veritatem, calum etiam eam benedicit, & non est cum ea quicquam iniquum, iniquus Rex, mihi qua mulieres, & filii hominum, ac opera eorum. Veritas manet & invalescit in aeternum, & vivit, & obinet in saecula saeculorum. Benedicite Deo veritati.* Ita postremo ille.

Fortis viri

An non haec propositiones singulae hic locum habent? *Primo*, quidem cernitur quam forte sit vinum, quod Regis mentem sic seducit, ut dimidiam partem Regni date paratus sit propter laltationem, ut jusjurandum iniquum adjiciat per miram temeritatem, Cum in caluſter mero, omnia haec peraguntur, ut notat textus Evangelicus. O vinum, quam saepe mentem dementas, & quam inique dominaris! Ithi in incestum praecipitas, denudas Noe, Abſalonen in fratrem Ammon armis, Holofernem ex armis, Herodem ad inum impietatis deducis. *Ves, forte est vinum, pta valens his qui bibunt illud!*

Fortis Rex

Secundo, cernitur hic quam fortis sit Rex, in cuius ore situm est vitae vel mortis decretum, ita ut audeat in Dei Prophetam, Praecurſorem, Legatum; Angelum, mittere manus, ferrumque stringere, & contra Deum pugnare: *Miſſo ſpſulatore juſſe amputari caput Joanni in carcere.* Si ergo Rex dixerit, exterminate, exterminant; si percute, percutiunt; si occidite, occidunt. O Regis forte verbum!

Mulieres fortes

Tertio, cernitur hic quomodo fortiores sunt mulieres, ipsae enim sunt quae Regem ad facinus adeo horridum impellunt; ipsae sunt quae ejus cordi dominantur, eumque seducunt, alias lubenter audiebat Joannem.

Fortissima Veritas

Quarto, cernitur, quomodo *super omnia veritas*, praevaleret enim Vino, Regi, Mulieribus. Licet Joannes sit in vinculis, vox tamen veritatis non alligatur, nec carere clauditur. Licet morti addicatur, mortem non timet, nec regiam potestatem, nec vini luxuriam, nec muliebres insidias. Triumphat in eo Veritas, lubens pro ea caput offert Praeco Veritatis. Iniquum est Vinum, iniquus Herodes Rex inquit mulieres & opera eorum; cum Veritate non est quicquam iniquum, sed ubique clamat contra iniquitatem, in deserto, in palatio, in ergastulo, in convivio, in caelo. Benedicite ergo Deus Veritati, benedicite & Praeco Veritatis, qui vivit & invalescit in saecula. Hic & alios docuit stare pro veritate & castitate, Mattheum, Paulum, Lambertum, Rumoldum, Stanislaum.

Nativitas sua, Dei Genitrix Virgo gaudium annuntiat civi universo mundo, &c. Lect. 47. tripart.

A Pud veteres quaestio fuit, an dies nativitatibus Antiochia sit celebrandus, an potius lactu. Primam opinionem secuti sunt nonnulli, de quibus facris in eloquiis fit mentio, qui varia solemnitate opiparissime convivii diem suum natalem celebrant, non solum amicos, sed etiam sibi famulantes ad gentilem plausum quotannis invitantes.

Sic dicitur: *Dies tertius natalitius Pharaonis erat, Gen. 40. qui faciens, grande convivium pueris suis, hoc est famulis, recedens est Magistri pincernarum & pistorum Principis.*

Rursus, in die natalis Regis Antiochi (qui sacer 2. Mar. 6. habebatur) sacrificia offerebantur, & cum Liberi sacra celebrabantur, cogebantur Judaei hedera coronari Libero circumire. Fiebant utique sacrificia Baccho, & multa ebrietate ac libidine ei litare tunc mos erat, circumeundo urbem cum Hedera coronis, quia Hedera Baccho arbor sacra erat. Hoc ergo erant Bacchanalia & Liberalia, a Baccho seu Libero Deo sic dicta.

Denique Herodes natalis sui comam fecit Principibus, & Tribunis, & primis Galilaeae; introductaque est Filia Herodiadis, ut saltaret coram recumbentibus.

Alteram opinionem, luculenter potius quam gaudio prosequendum diem nativitatis, secuta sunt aliqua nationes. Sic Thraeces soliti feruntur infantium nativitates planctu & lusu celebrare, funera vero laetitia & tympanis. Huic etiam opinioni videtur suffragari sacrae eloquia. Nam Eccl. si stiles disertè pronunciat: *Melior est dies mortis, die nativitatibus.* Nempe natalitius dies in turbulentum hujus vitae pelagus nos inducit, ubi draco latibulum suum posuit; transitus vero dies ex stadio arum nostro nos educit. Sed & ipsi infantes docere videntur natalem diem non convivio agendum, sed fletu.

Quare enim in lucem predecentes a ploratu incipiunt, inquit S. Augustinus ser. 24. de verbis Apostoli? Respondet: *Quando plorat nascens, propterea sua calamitatus est; lachryma enim testes sunt, sua miseria. Nondum loquitur, & prophetae. Quid prophetae? In labore se futurum vel timore. Et si bene vixerit, & justus fuerit, coram in mediis postis tantationibus semper timebit.* Ita ille. Neque minus Regum aut Principum lugenda nativitas quam aliorum, quia ut ipse fateetur Salomon: *Nemo ex Regibus aliud habuit nativitatis initium, quam a fletu.* Sum ego, inquit ipse, mortalis homo similis omnibus, & ex generis illius qui prior factus est: *Et in similitudinem factum desinat terram, & primam vocem similem omnibus emisit plorans.* Merito deplorandum est grave iugum, quod incipiunt trahere filii Adae a die exitus de ventre matris usque in diem sepulturae, ab eo qui vestitur Ecc. 49. par. 2a.

purpura & hyacintho, & portat coronam, usque ad eum qui sedet in cinere, & vestitur in lino crudo. Si hominem natura nudum, & in nuda humo, natali die abjicit ad vagitus & ploratum, si hoc locus rudimentum vincula excipiunt, & omnium membrorum nex; qualis demencia eorum qui ab his initiis existimant se ad superbiam & voluptatem genitos?

inter fetula in convivium isertu inaudita fertitate voluit.

Interim, diem ut suum natalem quotannis celebrent: consulendum est Christianis omnibus. Non id quidem convivium cum luxu instruendo, sed ad convivium Eucharisticum cum pietate accedendo. Quid est Eucharisticum epulum, nisi epulum quod in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis est institutum? Recurrent ergo natali die Eucharistiam sumendo, gratias agat Christianus pro beneficiis, quae de momento in monumentum à Deo accipit jam ab exordio vitae. Gratias agat de beneficio baptismi & vocationis ad fidem, de beneficiis toties in vita peceptorum Sacramentorum divinatorum, per quae à peccatis emundatur, de beneficio lucis gratiae, de beneficiis quoque aliis particularibus, quae nisi sit ingratus, debet agnoscere à divina manu quotidie se accipere, tam secundum animam, quam secundum corpus. Renovet quoque in die natalitatis suae devotionem particularem erga Angelum suum ad custodiam deputatum, & gratias agat, quod ex tunc, adhuc vitam ipsius agens, non de & die non deserens. Ad hunc effectum panem Angelorum sumat, & perpetuum obsequium spondeat tantae nobilitatis Angelo ad custodiam sui misso. Hoc nimirum est spiritualiter nativitatem celebrare suam, non carnaliter, & quidem magis spirituali, quam temporalem nativitatem.

Natalis cuiusque dies quomodo celebrandi.

Gen. 1.1.

Job. 3.

Jerem. 2.0.

Matt. 2.6.

Gen. 4.

Gen. 35.

Ecel. 16.

Gen. 4.0.

Marc. 6.

Dictam quoque opinionem secuti videntur viri sancti, qui ut dicit Origines, Levit. 12. Nemo ex omnibus Sanctis invenitur diem festum vel convivium magnum egisse in die Natalis sui. Abraham celebrasse non legitur nativitatem sui Isaac aliquo convivio; sed fecisse grande convivium in die ablationis dicitur. Celebrant Sancti ablationem, quando felicit mundi voluptas velut lac virosum repudiatur. Job lamentatur diem natalitatis, sicut & Hieremias, eumque maledicere videntur, spectando arumnas quas affert, simulque peccatum originale, & alia mala quibus homines involvit miserabiliter & deplorandè. Maledicere ergo non aliud est quam dicere infelicem, & graviter de eo conqueri, tanquam arumnarum omnium originario die. Quod si Sancti ita conqueri potuerit, quid de impiis?

Certe non potest celebrari nativitas hominum cum securitate gaudii, quia de multis verum est quod de uno: *Melius est foret, si natus non esses homo ille.* Quando considero in conceptu Cain Matrem Evam gaudentem & dicentem: *Possedi hominem per Deum;* cogor dicere: O Eva, si scires hunc filium tuum adeo fore infelicem, actandem ex parte Dei reprobandum, non lateretis vel in conceptu, vel in partu, nec diceret: *Possedi hominem per Deum.* Quando considero Absalonem editum in mundum, quia filius est Regis speciosus, & vultu amabilis, video multos in eius nativitate gaudentes. Sed, eheu! quot arumnas intulit Patri, quot arumnas & sibi nunquam finitendas? Eheu, quam infelix nativitas! *Melius foret, si natus non esses homo ille;* melius inquam, quam aeternum lugere. Sic maledicti jam Cham, & reprobis Imaëlis deplorandae potius fuerunt nativitates, quam celebrandae. Multi quoque parentibus filii sunt *Benoni*, id est, *filii doloris;* cruce & arumnas intolerabiles pariunt, ideoque luctu digna eorum & nativitas est & vita. Propterea dixit Sapiens: *Ne jucunderis in filio impij, si multiplicentur; nec oblecteris, si non est timor Dei in illis. Utile est mori sine filio, quam impijs post se relinqueri.*

Sed nunquid infelicissima fuit nativitas & Pharaonis & Antiochi & Herodis, quas quotannis celebrent? Profecto cum infelicissimus fuerit eorum exitus & vita, qua ratione nativitas dici potest beata? Quinimodò, teste sacro textu, Pharao & Herodes, dum diem natalis sui festivis celebrant gaudiis, uterque inausulto auspicio festivitatem suam sanguine & crudelitate foedavit. Nam Pharao eo die Pistrum Principem suspendi iussit. Herodes infamiter fecere Baptistam interemit, & caput cruentum

Aliorum nativitates si deplorandae, Virginis PARS II. Deipara Nativitas tota est plena gaudij; & id. B. M. V. eo eam solemniter celebrat Ecclesia, & omnes ad Nativitatem adhortatur in ea.

Primò quidem, quia haec Nativitas ab omni fuit immunis peccato. Ecclesia aliorum etiam Sanctorum non celebrat Nativitatem, sed ultimum diem celebrat vitae eorum, vocatque Nativitatem, quia in immortalem vitam electos generat, estque suis laborum, consummatio meritum, quietis initium, victoriae dies, gloriae porta, portus appulsio, veraque vitae exordium. Tres tantum celebrat Nativitates, Christi, Mariae, Joannis, tum ob puritatem & immunitatem à peccato originis, quae in his tribus Nativitatibus reperitur; tum ob alia mysteria & privilegia. Joannes enim & Maria nascuntur ex sterilibus parentibus propter mysterium: Christus autem ex Virgine Deus & Homo super omne mysterium.

Secundò, B. Virgo non solum prodiit ex utero immunis à peccato, sed etiam copiosis gratiae donis adornata, ita ut ex tunc omnes Angelos & electos gratia superaret, & christinatum spiritualium muneribus superexcelleret. Quia ex tunc electa erat Dei Mater. & sic donis huius dignitati (quae aefinitatem cum Deo continet) proportionatis adornata fuit. Ex tunc Pandora vere dici potuit, sive omnigenis donis Divorum honorata, longè potiori ratione quam fictitia illa Pandora apud Ethnicos veteres.

Finxere enim Poetae, Pandoram ita Deorum sibi gratiam conciliaffe, ut concordia favore quisq; eam suis certatim insigniis coronarit. Jupiter ei fulmen, Neptunus Tridentem, Mars romphæam, Vulcanus ignem, Mercurius caduceum, Apollo laurum, Bacchus Thyrsum, Pallas ægidem, Cupido pharetram, Minerva librum, Venus myrtum concessit. Sed & his Deorum insigniis adjuncta fuere correspondentia dona; potentia scilicet & fortitudo à Jove & Marte; sapientia & eloquentia à Mercurio & Apollone; venustas & gratia à Junone & Venere. Sic perfectionis apicem est consecuta omni ex parte, & inde Pandora dicta, quasi *Donum omnium Deorum*, sive omni rerum genere donata, & cui omnes dona tribuunt. Videri potest de ea re Hesiodus in sua Theogonia.

Omnium SS. perfe- ction M. 7.

Hæc quidem signenta sunt. Verum interim est, quod Virginem nostram ita divinitus favor respexit ab æterno, ut omni gratiarum genere eam cumulavit eminentissime; sicque merito Pandora dicitur. Pater enim æternus ei potentiam communicavit ad patranda miracula, & fecit ei magna qui potens est. Filius sapientiam & eminentissimum intellectus lumen ei contulit. Spiritus sanctus claritatem & dona ei in gradu sublimissimo dedit. Adde, Deum nihil contulisse magnum & sublime Patriarchis, Prophetis, Apostolis, Doctolibus, Martyribus, Confessoribus, Virginitibus, immò Angelis & Archangelis ejuslibet Hierarchiæ, quod non concesserit excellentius Virgini. Propterea censentur omnes Sancti & electi Dei, sive homines, sive Angeli, perfectiones suas in MARIAM contulisse: Seraphim, suam ardorem; Cherubim, suam scientiam; Throni, suam auctoritatem, Dominationes, Potestates, Virtutes, suam præminentiam & potestatem; Principatus, Archangeli, suam lucem & puritatem; Apostoli & Martyres, suam ardentissimam charitatem & constantiam, Confessores, suam innocentiam & temperantiam; Virgines, suam castimoniam & integritatem; Denique omnes electi, suam quilibet perfectionem. Ergo rursus merito Pandora dicitur, Divorum omnium donis condecorata; non quod ab illis ea acceperit, sed à Deo, & quidem eminentiori quam illi gradu, quia post Christum prima est electa, & per eam ceteri electi dona participant, eo quod Mater Dei constituta, consequenter omnium in Christo & per Christum electorum Mater sit.

Cap. 6.

3. M. V. in multis.

marc. 2.

Quia postò perfectissima est in celestibus omnibus donis, ideo de ea verum est illud: *Una est Columba mea, perfissima.* Quod Rupertus & alii merito de Deipara intelligunt, quia in multis unica est.

1. In maternitate Dei unica est.
2. In virginitate materna singularis & una.
3. In conceptione immaculata unica Columba.
4. In volatus sublimitate & contemplatione unica Aquila.

5. In sanctitatis perfectione ita unica, ut nulla pura creatura similem sit gradum assecuta.

6. In vite candore & puritate Tutur unica nullo ventiali decolorata.

7. In morte, velut Phoenix, unica, amoris igne fit censu.

8. In gloria unica est, particularem thronum constituens.

Propterea de ipsa verum est illud: *Multa filia congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Opes enim spirituales gratiarum & donorum divinorum in eam Deus congestit abundantissime super omnes, quia Mater Dei electa erat ab æterno. Et has quidem divitias jam ab utero possedit, quia *sanctificavit tabernaculum suum Altissimus mane diluculo.* Quicquid sanctitatis & perfectionis undique dispersum erat in Sanctis, in eam collegit, quam Sanctuarium & sacratum Tabernaculum sibi constitutere volebat. Sicut enim olim ad veteris Testamenti tabernaculum opes omnes omnis generis conferebantur, aurum, argentum, lapides pretiosi, byssus, purpura; monilia; sic & fecit Deus, Tabernaculum & Sacrarium sibi augustissimum adaptans ex preciosissimis opibus, non corporalibus, sed spiritualibus. Etenim & de Virgine Deipara verum est, quod de Templo pronunciatum est: *Opus grande, non enim homini habitatio preparatur, sed Deo.* Sic & verum est illud S. Petri Damiani: *Attende, & videbis solum Opificem supergredi Opus istud.*

Psalm. 43.

1. Par. 2.

Tertio, non solum Virgo ex utero sanctificata fuit, sed etiam in gratia ita confirmata, ut peccatum in eam tota vita cadere non poterit. Hoc significat illud: *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus, Deus in medio ejus non commovebitur, adjurabit eam mane diluculo.* Ita nimirum per auxilium celeste circumdata fuit & adjuta, ut nulla commotio eam titubare fecerit, nullus concupiscentiarum motus in ea fuerit. O sanctificatio & gratia confirmatio soli MARIÆ data, quæ omne etiam veniale peccatum excluderet, omnemque concupiscentiarum somitem exingeret! Rursus, propterea de ea dictum est, quod sit tota pulchra, tota sine macula, quodque sit *Hortus conclusus, Fons signatus.* Hortus quem serpens ingredi non potuit, ut flatum venearum immitteret: Fons ita clausus & sigillatus, ut aquam purissimam, quam continet, nemò vel pulviculo insperget potuerit. Denique, quandoquidem per Conceptionem MARIÆ & Nativitatem Sapientia sibi domum edificabat, talem sibi domum constituit, quam septem columnæ solidarent, ne unquam vacillaret; quam celeste tegumentum sic contegeret, ut ventialia venialis in eam cadere videret. Hæc est speciosissima profectione MARIAM custodiens; hæc est multiformis spiritus gratia cum perfectissimè confirmans ea utero. Oigitur Nativitas plena celesti gaudio, dum eam nascitur, quæ totè privilegis adornatur!

Can. 14.

Prov. 1.

Quarto, Virgo ab utero & in utero Matris suæ probabilissime & piensissime afferit usum rationis donata.

donata. Si enim hoc Joanni concessum, ut in utero haberet intelligendi sensum, qui exultandi habent effectum, teste S. Ambrosio: cur id privilegii MARIÆ denegemus? Certè usus rationis peractum fidei & cognitionis divinæ cum sit fundamentum sanctificationis & meriti, multum pertinet ad perfectionem sanctificationis & gratiæ, ideoque non videtur Deiparæ denegandus, si cui mortalium sit concessus, secundum regulam S. Bernardi episcopi 147. Fuit igitur in ea quæsi huius & amoris eximius, cum eximia contemplatione divinæ & gratiarum actione coniunctus. Tanquam Aquila nobilissima ex ipso nido, hoc est ex utero, in rutilantis Solis divini radiis mentis oculos fixit, ejusque intellectus irradiatus fuit cœlesti luce contemplationis, ejus voluntas inflammata ardore divini amoris, & id quidem ab ipso conceptionis instanti. O intellectum beatissimum! O voluntatem felicissimam.

An non igitur Nativitas illius, quæ tantis effulget prerogativis, merito cum gaudio celebratur? Si natiuitas quorundam læta & celebris fuit, ob quædam indicia lucis, & præfagia sanctitatis futuræ quanto magis Mariæ Natiuitas, per quam omnis sanctitas in alios derivatur?

Sic læta fuit S. Clare natiuitas, cujus Mater Hortulana nomine. Horto. Ecclesiæ hanc plantulam editura, cum non parum de patris periculo sollicita ante cruce in templo oraret, vocem sibi audire visa est: Ne parvas mulier, salva enim lumen quoddam parturires, quod ipsum mundum claris illustrabit. Quo edocta oraculo natam infantulam Claram appellari voluit. Sedulus in Seraphica Historis.

Sic etiam læta fuit S. Aviti natiuitas, quia in suo ortu tanto cum lumine prodiit, ut obfiterices ab officio deterrita cœlestem splendorem ausæ non fuerint intueri, S. Hieronimus 17. Junii.

Similiter lætus fuit S. Suisberti ortus, quia eo tempore, quo in lucem editus est, totum cubiculum splendor irradiavit, manifesteque irreverberatis radiis protensus, donec divinum illud pignus in lucem editum esset; quo edito, paulatim recessit. S. Hieronimus 1. Martii.

Sic denique S. Caroli Borromei ortus fuit illustris & lætus. Nam cum in arce Azonia duabus horis ante ortum Solis editus fuisset in lucem, eo tempore puncto, quo nascebatur, apparuit supra cubile Martis insolitus quidam fulgor, radii Solis similis, latitudine cubitorum sex, longitudine vero non minore, quam glorie pelopetaria trajiceret, quem palam contemplati sunt præsidarii milites, & custodes loci, alique plerumque. Ita habet ejus vita à variis scriptoribus edita.

Sed quanto magis ratio gaudendi in hac Natiuitate Virginis, quando quidem in illa die salutis nostre aurora surrexit, adducens verum Solem justitiæ, illuminaturum eos qui in tenebris & umbra mortis sedebant. O læta Natiuitas tota luminosa, & sine nebula, prænuuncians Solis illius ortum, quem omnes expectabant, firmansque de illo præmonitionem.

nes antea factas! Hæc Natiuitas primus radius est benignitatis divinæ, quo primum coepit noctis antiquæ tenebræ dispelli, licet in ortu auroræ incipit dissipari caligo.

Hæc Natiuitas Deiparæ Virginis dicitur gaudium universo mundo annunciasse, imò & cœlo, & inferno.

Primo quidem Angelis expectantibus restaurationem civitatis suæ (imminet per eos qui exciderant) hæc Natiuitas gaudiosa fuit, quando quidem hæc Virgo electa erat, ut cooperaretur hominum redemptioni, per quos numerus imminuus debebat redintegrari. Hæc electa erat Regina cœlorum, Regnaque Angelorum, cujus Angelus conceptionem Joachimo & Anna post longam sterilitatem nunciavit, simulque in natiuitate nomen ei indendum indicavit; ergo Angelis hæc natiuitate gaudium. Quinimò pie aliqui contemplantur ab Angelis hanc Reginam in natiuitate fuisse adoratam. Sicut enim de Christo dicit Apostolus: Cum intro dicit iterum primogenitum in orbem terrarum, dicit: Et adoret eum omnes Angeli ejus; sic & de MARIA primogenita & electa ante omnem creaturam (cream Angelicam) & ab æterno constitutam Reginam, cum introduxit eam per ortum in hunc orbem terrarum, dicere potuit: Adoret eam tanquam Reginam omnes Angeli.

Certè hoc festum annuæ celebritatis in Ecclesiis ob natiuitatem Virginis Mariæ, ab Angelis ortum duxisse, multi ex Historicis testantur. Sic in B. M. V. enim rem enarrant: Dies Natiuitatis Mariæ aliis ab Angelis quando fideles latuit. Contigit autem, ut quidam ortu duxisset sanctus contemplationi vacans sedule, singulis annis octava Septembris jucundissimos Angelorum cantus audiret; Dominumque instanter oravit, ut sibi dignaretur indicare, cur ea die non alia hanc melodiam audiret? Tandem responsum accepit: Virgine Mariam ea die natam, de ejusque Natiuitate cœlestem Curiam solemniter celebraret. Insuper Vicerem, per mandatum accepit, ut id sibi Ecclesiæ manifeste inspeceret, quatenus concedere fierent cum Angelis eo die Divanum festum celebrando. Cum ergo Pontifex summo in altis id insinuatam fuisset, illi scripturæ: Et ante. Et alius: quiritur testimonium insistentis, Virgine Natiuitatem ea die celebrandam univ ersaliter statuerunt. Hæc illi.

Secundo, gaudium hæc Natiuitas inferno annunciat; quia Patres, qui in limbo (pars est inferni) detinebantur, quasi in carcere tenebroso, a tenebris luciscentis & Solis appropinquantis radiolos percipere potuerunt: & hoc initium tunc gaudii consummandi per Christum adventum, ipsi viderunt. Et tunc potuit: Levate capita vestra, quia appropinquat redemptio vestra. Gaudete Adam & Evæ, & agnoscite filiam exilii vestræ, qua vos cum potestate vestra, a maledictione liberatura & venendo superpetis. Hæc enim est, de qua ad illuminandos dicitur: Gaudete, quia nunc captivitas vestra.

PAR. III. Qui us hęc natiuitas gaudium nunciavit. Angelus.

Hebræi.

Festum.

P. Natiuitatis.

2. F. Virg.

Lib. 2. 1.

Gen. 3.

Erat. Natiuitatis exempla.

progenierna, & agnosce icidem tibi præstentiam, per quam firmantur promissiones de noa immitendo ultra maledictionis diluuium terram dissipante. Gaudium tibi sit, ô Abraham! Pater fidei, Pater excelsæ multitudinis, quia hæc de senore tuo orta est, & semen producet, in quo benedicentur omnes gentes. Gaudium tibi annunciat, ô Jacob! quia hæc est stella, quæ ex te oritur; imò hæc est scala tua, cui Dominus innititur, per quam Angeli ascendunt & descendunt, Filio Dei descendente per eam, & per eandem nos recipiente Angelis deducantibus. Gaudere & vos Egyptiacæ servitutis liberatores Moyses & Aaron, quia perior appropinquat liberatio à servitute Dæmonis; & ecce Rubi ardentes & Virgæ vestræ florentis signa adimpletur in hac nascente Virgine: illa enim ignem concipiet divinitatis, & florem producet, super quem requiescit spiritus omnigenæ sanctitatis. Sic & aliis Patribus annunciat gaudium Nativitatis Mariæ, quia in ea complentur oracula & figuræ his pridem ostense, dum respirarent ad redemptionem.

3. Homi-
nibus.

Tertio, gaudium annunciat hæc Nativitas hominibus. Nam & Parentibus Mariæ non exiguum fuit gaudium, post longam sterilitatem talem edere prolem coelitus denunciata, per Angelicamque vocem nominatè insignitam proprio & mystico Maria: Meritò Anna divino spiritu plena læto animo personat: *Congaudet mecum, quæ promissionis germen ex sterili ventre peperit, & benedictionis fructum uberibus meis, ut optaveram, nutritio. Sterilitatis meam vobis exim, ac lætam fecunditatis indui. Congaudet mecum Anna illa Phenenna adversaria, & incipiatum hoc miraculum suo concelebrat exemplo. Exultat Sara senilis gaudio gestiens, meumque abs sterilitate conceptum præfigurans. Concinant simul steriles omnes, ob visitationem meam calius factam. Dicant matres omnes: Benedicite, qui orantibus id quod optabam, largitus est. Sic loquitur S. Damascenus Orat. 2. de Nativit. Mariæ, sic introducit S. Ananiam loquentem, & ad sibi congratulandum ac congraudendum omnes invitantem. Certè Corona parentum filii eorum, ut dixit Sapiens; meritò igitur Anna & Joachim in talis prolis natiuitate exultant, quasi novâ coelitus coronâ condecorati. Meritò & nos dicimus: Ô beatus ventor, beata viscera quæ talem prolem à Deo donatam portaverunt: beata ubera, quæ lactaverunt Matrem illius, qui universum nutrit mundum! Quapropter S. Damasc. iterum Orat. 1. sic inclamat: Ô Joachim & Anna castissimum parviturum, par beatum, vobis omnis creatura obstricta est! Per vos enim omnium donorum præstantissimum Creatoris obtulit, nempe castam Matrem, quæ sola Creatore digna erat.*

Prov. 17.

Omnibus sanè hominibus gaudium annunciat hæc Nativitas Mariæ, quæ Deum in pectore sui capere debebat hospiti, pacem terris, cælis gloriam, salutem perditis, vitam mortuis, terrenorum cum cælestibus parentelam; ipsius Dei cum carne com-

mercium pro hujus hospitii pensione promerita. Gaudii magna læges est, quod MARIA nobis nata est gratia superfluentis, ut eam effundat in omnes. Gaudeant igitur peccatores, quia eis orta est Mater misericordiæ & refugium: gaudeant afflicti, quia venit consolatrix afflictorum: gaudeant rei & captivi, quia ipsa potens est dissolvere vincula: gaudeant iusti, quia nata est Mater salutis, genitrix vitæ, inventrix gratiæ, clavigera cœlestium donorum, quæ dona largitur copiosè his, qui ejus Nativitatem & festa celebrant cum debita pietate.

Etiã peccatoribus.

Sic S. Ildesonus, castitatis amator & zelator, virginitatem perpetuam Mariæ contra quendam Heladum, veteris Helvidii errores succitament scrip-
tis & disputatione tutatus fuerat, tantæque Virginis Propugnator & Culcor ejus fæssa magna pietate celebrabat. Cum igitur quodam die coram altari preces funderet, apparuit ei Beata Virgo angustis specie, templum replens fulgore, & lacram vestem, sive calulam sacrificalem proferens: dixit: *En castitatis tue cum fidei ardore conjuncta & nostra virginitatis defensione præmium ex cœlesti thesaurario tibi allatum. Inter hæc verba vestem illam suis ipsa manibus capiti ejus inseruit, & addit: Hæc veste, filii mei, Menque totius anni festa celebrato Casula illa adhuc servatur O veti in Hispaniis. Ita Chronic. Hispan.*

Dona Na-
tivity M. P.
celebranti-
bus Ann.

Sic quoque S. Bernardinus Virginis festa, & maxime ejus Nativitatem, devotissimè celebrabat. Quapropter, qui ejus vitam scripsit apud Surium 20. Maji, ita ait: *Certè ego ipse concionem illo habente Sensu de B. Virgine an. 1427. in die Nativitatis Virginis ita audi vi cum dicentem: Ego Frater Bernardinus semper fui devotus Virgini, in die enim Nativitatis ejus ego natus sum; eodem die baptizatus sum; illo ipso monastium habitum indui. Item eodem professus sum, & primum sacrificium obtuli Deo; eodem die cupio exire ex hac vita. Hoc ei concessum non fuit, sed Deus voluit, ut vigiliis Ascensionis suæ descenderet, dum in choro caneretur: Pater manifestavit nomen tuum Joan. 17. hominibus, nunc autem ad te venio.*

Sic & B. Alanus de Rupe, è Dominicano Ordine, sacre Theologiæ Doctor, Virgini Mariæ mire fuit addictus, ejus cultus strenuus restaurator. Ipsa enim Alanum elegerat ut Rosarium suo, ejus defluxerant Rosæ, fervor que interpererat, per sacras exhortationes virorem pristinum redderet. Quapropter & hunc in Sponsum assumens, ei amoris ardentissimi arthas donavit, anulum scilicet, è cinctanis capitis sui compositum, & Rosarium unum quod ejus collo impoluit. Quibus ille amoris virginis testis recreatus, per quindecim annos indefessè labore cultum Virginis per Rosarium in Belgio, Gallia, Germania promovit. Atque etiam lactis copiam oranti Virginem in os ei fudisse, sicut & S. Bernardo, traditur. Quapropter cum novellus fuisset Deparæ Sponsus, (sicut ipse seipsum tacitè nominat in libro de Rosario seu Psalterio Virginis) ipsa die Nativitatis B. Mariæ, Sponsa: suæ in devotione perleve-

perseverans, ex hac luce evocatus est ad celestem lucem, atque eternitatis feliciter renatus, mercedem recepit à Virgine Deipara, ad cuius cultum innumera millia zelo ardentissimo induxerat.

C6cluso. **O**blecramus te per sanctam Nativitatem tuam, ô Beatissima Virga, Mater Dei electa, ut verum solidumque gaudium conscientie nobis impetres, gaudium illud in quo consistit Regnum Dei quod intra nos est. Et quia ex te ortus est ille qui solvens maledictionem dedit benedictionem, & confundens mortem donat vitam sempiternam: Fac meritis & precibus tuis ut omnis à vertice nostro maledictio dispellatur, omnisque benedictio corda nostra repleat. Ac tandem morte felici æternitatis natiuitatem consecuti, vitam illam possideamus, in qua te cum Filio tuo videre possimus, & in eius tuoque confortio misericordias Domini in æternum cantare.

IN FESTO S. LAMBERTI.

17. Sept.

Lect. 48. tripart.

Laudemus viros gloriosos, Parentes nostros in generatione sua. Eccl. 4.4.

Exordii.

Fili huius seculi de avitis stemmatibus gloriantes, solent ætia sua parentum fumosis imaginibus adornare, & eorum heroica gesta bellicaque trophæa, sæpè repetitis encomiis in cœlum usque tollere. Neque ad eò eis obicitur, si inde stimulum ad virtutem desumant, si avito splendore & generi labem non impergant otio degeneri. Longè verè potiori ratione, decet nos laudare viros jam in cœlo gloriosos, parentes nostros in generatione sua: Nos enim filii Sanctorum sumus, & vitam illam expectamus quam Deus daturus est his, qui fidem nunquam mutant ab eo. Illos parentes nostros securè laudamus, qui nos Christo genuerunt semine verbi Dei, doctrinæque & exemplo sanctæ fidei: quia nunc in cœlo agunt, tanquam Senatores regni, tanquam Patres conscripti. A filijs autem huius sæculi multi laudantur in terris, quorum animæ æternum torquentur in inferis. O fors infelix! ô laus inanis!

Tab. 3.

Inter Parentes porro gloriosos merito recensetur S. Lambertus, qui multos Christo filios peperit, non solum in Leodicensi ditione, sed etiam in circumvicinis Provinciis & populis, quos ad fidem lucem eduxit, vel in ea confirmavit. Ideo ejus hodie festivitas & memoria cum benedictione plerisque in locis celebratur. Tu igitur, Pater sancte, qui Angelicis jam choris insertus es, & divino altari vicinus, impetra mihi calculum prophetæ, quo tibi ego laborum meorum extergatur, benedictionem impetra, ut aliquam laudem tuarum delibare valeam portionum, eamque filiorum tuorum avidis cordibus refundere.

Proposicio.

Tria porro in S. Patroni laudem hæc explicanda nobis sunt. 1. Quam gloriosus in vita. 2. Quam gloriosus in morte. 3. Quam gloriosus post mortem.

Proprium virtutis premium est, laudis elogium. Laus haud solida est vera, sed stolidæ & vanæ, quæ aliunde quam à virtute procedit, aut à veris animæ bonis. Hoc agnovimus antiqui Sapientes, vitæ in vitâ inter quos quidam sic loquitur: Si laudus vitum, quia dives est, hoc fortuna datur. Si quia fortis, agri- tudine satigabitur. Si quia nobilis, parentes ejus laudat, non ipsum: Si quia pulcher, in senectâ pulchritudo abibit. Sed si laudus, quia sapiens, bonus, moribus ipsum de Deo Solaudus, siquidem hoc non est ætate casu pendulum, crasso nec à genitoribus hereditarium. Hoc ipsum indicat Ecclesiasticus, dum rationem afferens cur laudare conveniat viros gloriosos parentes nostros in generatione sua, non allegat gloriam sæculi, non nobilitatem aut divitias mundi, non decorem corporis aut pulchritudinem faciei: sed longe sublimiores rationes in medium producit.

1. Quia per eos multam gloriam fecit Dominus, sive multa gloriosa operatus est, multaque magnifica: sic laus eorum in Dei laudem refunditur, quasi rivulus in fontem.

2. Quia fuerunt homines Magni virtute, & prudentia sua prout, virtute prudentia sanctissima verba in populo nuntiantes.

3. Quia non sectari sunt opes, aut gratiam, decoremque inanem exterius promicantem, sed divitiis virtutem sibi sufficere ducentes, veræ sapientie cultores fuerunt, veræ Pulchritudinis studium habentes, pacificantes in domibus suis, pacem secum & cum suis foventes, & ad veram pacem omnes inducere conitentes.

4. Quia Viri sunt misericordiae, quorum pietates non defuerunt. Quare Viri misericordiae? Audi ex S. Bernardo. Quia misericordiam à Deo consecuti, misericorditer quoque nobis à Deo dati, misericordiam erga proximum fuerunt pleni, & pietate erga Deum. Propterea rursus de eis subdit Ecclesiasticus: Sapientiam eorum narravit populi, & laud in eorum nuntiat Ecclesiæ, virtutis nomen in generationem & generationem. Nempe qui laudem terrenam fugerunt, & calcarunt gloriam sæculi, veram nunc laudem & gloriam promerentur, cum in cœlo, tum in sæculo. Honor enim & gloria est velut umbra, fugit se insequentes, & sequitur se fugientes.

Laude igitur & benedictione prosequimur celebri hoc nobis die, Virum gloriosum, Parentem nostrum S. Lambertum, non quia è copiosis nobilitibusque prognatus est parentibus, ex illustri prosapia Trajecti ortus; sed quia in omni ætate Deus per eum gloriosa operatus est & magnifica: quia dives & magnus fuit virtute & sapientia, quia sapientia & prudentia verba sanctissima populo maximum cum fruge ministravit. Denique, quia ejus pietas nunquam defecit, zelo erga Deum, exemplo erga proximum. Sed pauca ex multis in particulari de his attingamus.

In primis, sanctitatis signa, & innocentiam eam testimonio feliciter in eo auspicio ostendit Deus, non ab ineunte ætate, dum viros liberos recte derulit, & puerum moribus

S. Lamb.

panis mortis

panis mortis